

***Пам'яті Марини Романівни Черкашиної-Губаренко
(1938–2024)***

ВІД УПОРЯДНИКІВ

У черговому випуску Наукового вісника Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського «Історія музики: проблеми, процеси, персони» збережено традиційну тематично-концептуальну рубрикацію. Водночас усі опубліковані матеріали об'єднані наскрізною ідеєю вдячної присвяти, надзвичайно важливою для авторів.

Практично всі статті збірника так чи інакше пов'язані з іменем Марини Романівни Черкашиної-Губаренко — видатної української музикознавиці, професорки, докторки мистецтвознавства, академіка Національної академії мистецтв України. Проблеми, порушені в матеріалах цього випуску, інспіровані її

науковою творчістю. Процеси, розглянуті у статтях, осмислювалися й аналізувалися в дослідженнях науковиці та її учнів. Персона ж, яка постає за проблемами та процесами, — сама М. Р. Черкашина-Губаренко, усвідомлення справжнього масштабу діяльності якої ще попереду.

Найочевидніші вияви провідної ідеї вдячної присвяти — це статті, предмет дослідження в яких — багатогранна особистість та різнобічна творча діяльність Марини Романівни. Йдеться, зокрема, про матеріали Віри Артем'євої (погляд на життєтворчість М. Р. Черкашиної в координатах теорії універсальної творчої особистості), Ірини Драч та Ірини Сікорської (розкриття важливої грані її творчості, пов'язаної зі створенням оперних лібрето).

У дослідженнях Олени Рощенко й Наталії Остроухової висвітлюються проблеми оперного театру, що посідають ключове місце в науковій спадщині Марини Романівни. До того ж, «герої» цих статей (Р. Вагнер та Дж. Пуччіні) були для М. Р. Черкашиної особливо важливі: переосмислення їхньої спадщини професорка вважала чи не найактуальнішим завданням українського музикознавства. Упорядкувати «Українську книгу про Ріхарда Вагнера» вона встигла. Українська книжка про Джакомо Пуччіні — один з останніх проєктів М. Р. Черкашиної, який вона так хотіла реалізувати.

До наукової та музично-критичної спадщини Марини Романівни апелюють статті Майї Ржевської, Ганни Різаєвої, Сергія Зуєва з різних питань музичного театру — жанрової трансформації американського мюзиклу, сучасної української постановки опери Ф. Пуленка, утілення образу оперної діви в кінематографічному творі.

Дещо більш опосередковані зв'язки з провідною ідеєю збірника властиві статтям інших двох розділів. Однак — лише на перший погляд. Адже основні проблеми, висвітлені у статтях Олени Антонової, Тетяни Філатової (різноаспектні дослідження жанрових феноменів), Марини Антонової (синтез мистецтв) та Олександра Чорного (організація часопростору), — завжди були у фокусі уваги М. Р. Черкашиної, як і ідеї міжнаціональних зв'язків (Євгенія Ігнатенко), історії життя та творчості українських музикантів (Тетяна Омельченко), траєкторії сучасної музичної освіти (Олена Пономаренко).

Упорядники сподіваються на щире зацікавлення матеріалами збірника, плідні дискусії і творчий розвиток ідей, натхнених світлою постаттю Марини Романівни Черкашиної-Губаренко.

Валентина Редя, Юрій Чекан